

Aksaray Üniversitesi Kütüphane Yazılımı Seçimi:

Niye KOHA'yı Seçtik?

Yrd.Doç.Dr. Erdal Özusağlam¹, Uzman Mehmet Selçuk², Uzman F. Levent Fen²

¹ Aksaray Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi Matematik Bölümü

² Aksaray Üniversitesi, Bilgi İşlem Daire Başkanlığı

materdalo@aksaray.edu.tr, mselcuk@aksaray.edu.tr, levent@aksaray.edu.tr

Özet: Toplumların her kesiminde önemi gün geçtikçe artan, belirginleşen bilgi, günümüzde, ülkeler için en önemli kaynak olarak görünmekte ve her türlü üretim sürecinin vazgeçilmez temel girdilerinden birisi halini almıştır.

Günümüzde teknoloji, eğitim hizmetlerinde bilgisayar destekli eğitim ile deneyim ve görselleştirme adına yepyeni bir etkileşim ortamı sunmaktadır. Bu bağlamda açık kaynak kodlu yazılımların eğitim alanında kullanılması hızla yaygınlaşmaktadır. Çalışmamızda eğitim kurumlarında kullanılan lisanslı ve pahalı kütüphane yazılımlara alternatif olarak kullanacağımız KOHA, bir kütüphane bilgi sistemidir. Bununla birlikte kataloglama, OPAC, ödünç verme, atın alma, raporlama, süreli yayın, kullanıcı yetkileri gibi modülleri içerisine entegre edebileceğimiz ve kullanıcı dil seçeneklerinde türkçeleştirebileceğimiz açık kaynak kodlu bir sistemdir.

Günümüzde klasik anlamda kütüphaneler fonksiyonlarını değiştirerek, teknoloji özellikle bilgisayar ve web tabanlı arayüzler ile uzaklık ve zaman kısıtlaması olmadan zamanı ve bilgiyi en etkili şekilde kullanıcılarına sunma yoluna gitmektedirler. Günümüz kütüphaneleri; her türlü bilgiyi kullanıcılarına hem kağıt, hemde dijital (CD - DVD) ortamında kullanıcılarına sunmaktadır. Web destekli kütüphaneler sayesinde ulusal ve uluslararası binlerce kütüphane ve bilgi merkezleri birbirlerine en kısa sürede bağlanabilmekte ve bilgi alışverişi sağlanmaktadır.

Türkçe tabanlı kütüphane otomasyon programları incelenerek, bu çalışmamızda açık kaynak kodlu yazılım olan KOHA'nın kütüphanecilik literatüründe yer alan standartları taşıyıp-taşımadığı, teknik kurulumu, avantajları ve dezavantajları, modülleri anlatılmıştır.

Bilgisayar Destekli Kütüphane Otomasyonu

Tüm dünyada yaşanan bilgi artışı ve teknoloji- de ki baş döndürücü gelişmeler, bilginin depolandığı ve halkın tüm kesimlerinin kullanımına sunulduğu çeşitli türdeki kütüphanelerin de hem sayısal hem de dermeleri (materyal türü) açısından çoğalarak, gelişmesine ön ayak olmuştur. Değişen kullanıcı ihtiyaçlarına cevap verebilmekte zorlanan, artan yayın sayısını kontrol altına alabilme konusunda sıkıntılar yaşamaya başlayan kütüphaneler, tüm dünyayı etkisi altına alan bu değişim rüzgarından uzak duramamış ve 1960'lı yılların başında tekno-

lojinin en büyük kazanımlarından olan bilgisayarlar ile tanışmışlardır

Özellikle, öğrencilerin mesleki, entelektüel ve estetik şekillenmelerine ortam sağlamasının yanı sıra, insanın ve doğanın çözülmemiş sorunlarına ışık tutan ve bilimin sınırlarını zorlayıcı çalışmalar yapan eğitim- öğretim ve araştırma kuruluşları şeklinde tanımlaya bileceğimiz üniversiteler ile üniversitelerin kalbi olarak adlandırılan üniversite kütüphaneleri (Aslan, 1990:37) bu değişim rüzgarından en fazla etkilenen kurumlar olmuşlardır. Üniversiteler içinde son derece önemli bir yere sahip

olan üniversite kütüphaneleri, hizmetlerinin etkinliğini arttırmak amacıyla zaman içerisinde olan değişimleri iş ve hizmetlerine yansıtmak, çağa ayak uydurmak mecburiyeti ile karşı karşıya gelmişlerdir.

Bugün, tüm üniversite kütüphanelerinde, bilgi kaynaklarının dokümantasyonlarına ait verilerin kayıt, sınıflandırma, ayıklama, hesaplama, özetleme, depolama, güncelleme, çoğaltma ve iletme işlemleri bilgisayar ve iletişim araçlarının, buna bağlı olarak otomasyon kavramının gerektirdiği niteliklere uygun olarak gerçekleştirilmektedir.

20 yüzyılın son çeyreğinde ise, özellikle 1970'lerde üretimde otomasyonun giderek yaygınlaşması, işçi sınıfının azalmasına ve toplumsal yapıdaki etkinliğinin giderek kaybolmasına yol açmıştır. Otomasyonun artması, beraberinde "emek yoğun" dönemden "bilgi yoğun" döneme geçilmesine neden olmuştur. Artık daha çok çalışan değil daha çok okuyan, düşünen ve bilen toplumların üstünlük sağladığı bir dönem başlamıştır (Kocabaş, 10 1998:10-11)

Bilimsel, teknolojik, stratejik, ekonomik, sosyo lojik araştırmaların yoğunlaştırılması, bilgilenme hakkının genişletilmesi ve yaygınlaştırılmasına dönük çalışmaların yapılması, bilgi hizmeti veren kurumsal yapıların daha güncel kapsamda ve aktif olarak halkın bilgi gereksinimini karşılamaya dönük olarak tasarlanması ve yaygınlaştırılması, teknik bilgiden araştırmacıların, en kısa sürede, etkin biçimde yararlanmasına yönelik kurumsal yapıların oluşturulması ve geliştirilmesi gibi değişimler bilgi toplumu olma yolunda ki ülkeleri derinden etkilemiş ve toplumsal bir değişim sürecinin içine sürüklemiştir (Kocabaş, 1998: 10–11).

Bilginin herkes için gerekli olduğu bu yeni dünya düzeninden en çok etkilenen kurumlar ise, şüphesiz devletlerin gelişmişlik düzeylerini, diğer dünya devletleri ile olan ilişkilerindeki saygınlık ve onurunu belirleyen bilginin, bilgi toplumunu oluşturan bireyler ile buluşmasına

aracılık eden, tüm dünyada paylaşılmasını sağlayan ve halkla sürekli etkileşim halinde bulunan kütüphaneler olmuştur.

Sayın Keseroğlu'nun çarpıcı bir biçimde vurduğu gibi "toplumların hoşgörüsümlerini; insan özgürlüğüne verdiği özeni ya da özensizliği; gerçek demokrasiye olan inancını ya da inançsızlığını; insanın bağımsızlığını, onuruna olan saygısını o toplumu oluşturan insanları bilgi ile buluşturan kütüphaneleriyle ölçebiliriz" (Keseroğlu, 2004: 14).

Özellikle, bilimsel düşünce ve yaratıcılığın en verimli biçimde hayat bulduğu, araştırmaların etkin bir şekilde yürütüldüğü üniversitelerin bünyesinde kurulan, amaçları bağlı oldukları üniversitenin eğitim ve araştırma faaliyetlerini desteklemek olan üniversite kütüphaneleri bu yeni dünya düzeninden büyük ölçüde etkilenmişlerdir. Bir ülkenin gelişmişlik düzeyi büyük ölçüde üniversitelerinin eriştiği düzeye bağlıdır. Üniversiteler bilgi ve düşüncelerin korunması, eğitim- öğretim, araştırma, basım-yayım, bilginin yorumlanması ve yayılması gibi etkinliklerle yükümlü kuruluşlardır. Bu işlevleri gerçekleştirebilmeleri de gerekli alt yapı öğelerinin sağlanması ile mümkündür ve üniversitelerin en önemli alt birimi, öğesi kütüphaneleridir. İyi örgütlenmiş ve çağdaş gelişmeleri izleyebilen bir kütüphane bilim dünyası için yaşamsal bir öneme sahiptir (Çelik ve Uçak, 1993:115-116).

Esasında kütüphanelerde mekanikleşme hareketi, ilk olarak 1800 yılların sonlarında daktiloların kullanılmaya başlamasıyla gerçekleşmiştir. Daktiloların kullanılması ile birlikte, kitap kartlarının yazılma ve çoğaltılmasında standartlaşma ve düzenli bir görünüm gerçekleşmiş, kütüphane hizmetleri kısmen de olsa kolaylaşmış, hızlanmış ve maliyet azalmıştır (İstanbul Üniversitesi, 1984). Bu olumlu sonuçlardan dolayı, teknolojinin getirdiği yenilikler yavaş yavaş kütüphanelerde de görülmeye başlanmıştır. Hollerith'in ortaya çıkardığı delikli

kart sistemi bunlardan birisidir. Sayın İsmet Binark'ın, "Bilgi İşlem: Bilgi İşlem Sistemleri Tarihçe Bilgisayarlar ve Ülkemizde ki Durum" başlıklı makalesindeki delikli kart bilgi işlem sistemlerinin tanımı şu şekildedir: "Bu sistemde, kaynak belgeler (source document) üzerindeki bilgi, delikli kartlara aktarılmaktadır. Kart üzerindeki her delik bir rakam, harf veya işaretin karşılığıdır. Bir kart üzerinde 80 sütun ve 12 sıra olduğundan, 80 işaret bulunmaktadır. Her kart, bir bilgi birimi (unit of information) olarak kabul edilmektedir.

Bilgiler delikli kartlar üzerine, delme makineleri (key punch) ile delme suretiyle aktarıldıktan sonra, bu bilgilerin doğruluğu sağlama makinelerinde kontrol edilmekte, sınıflama ve sıralama işlemleri ise sıralama makinelerinde yapılmaktadır. Eğer iki ayrı kart grubu birleştirilmek istenirse, o takdirde birleştirici makineleri kullanılmaktadır. Ayrıca, bir karttan daha fazla sayıda istenirse, bu delme makinelerinde sağlanabilmektedir. Bir grup kartın kopya edilmek istenmesi halinde ise, çoğaltıcı makineleri kullanılmaktadır. Delikli kartlar üzerine aktarılmış olan bilgiler kart okuyucu (cardreader) veya yorumlama (interpreter) makineleriyle yazıya dönüştürülmektedir" (Binark, 1979 :182-206).

1940 yıllarında Ralph Parker tarafından ilk kez Texas Üniversitesi ödünç verme işlemlerinde kullanılan bu karmaşık yapıya sahip delikli kart sistemi, o dönemde kütüphanecilik alanında çığır açmıştır (Parker, 1950:903-905).

Bu hızlı değişime ayak uydurabilmek için, üretilen her türlü bilginin süratle toplanması gerekmektedir. Zaman ve maliyet açısından daha verimli sonuçlar alabilmek için planlama, programlama ve kontrol metodlarının yanı sıra birtakım yardımcı makinelerin kullanılması, geliştirilmesi gerekmektedir ki bu yardımcı makinelerin en önemlisi şüphesiz bilgisayarlardır.

Kütüphaneler de birer bilgi işleme sistemleri olarak düşünüldüklerinde bilgisayar ve ileti-

şim teknolojisindeki gelişmelerin kütüphaneler için ne denli önemli oldukları ortaya çıkmaktadır. Çünkü, insanlığın binlerce yıldır üretmekte olduğu her alandaki her türlü bilgi ile bilgileri içeren yazılı-basılı-görüntülü-sesli bilgi kayıtlarının, bilgi materyalinin toplandığı, yorumlandığı, işlendiği, düzenlendiği, korunduğu ve kullanıma sunulduğu bilgi kurumları, kütüphaneler ve bilgi merkezleri, bugün bilgi teknolojisi olanaklarının en yaygın olarak kullanıldığı alanların başında gelmektedir.

Bugün kütüphane ve bilgi merkezlerinin bilgisayarlara ve internet aracılığı ile gerçekleştirdikleri hizmetleri şu başlıklar altında listelemek mümkündür (Türkiye'de, 1984:6):

- 1- bilgi ve/ veya belgenin kütüphanede var olup olmadığını izleme işleminde,
- 2- sipariş (abone ve/veya satın alma) kütüklerinin oluşturulması ve siparişlerin izlenmesinde,
- 3- belgelerin bibliyografik ve içerik tanımlarının: kataloglama, sınıflandırma, dizinleme, özet çıkarma, katalog kayıtlarının hazırlanması ve çoğaltılması işlemlerinde,
- 4- kütüphane materyalinin fiziksel olarak kullanıma hazırlanmasında,
- 5- ödünç verme işlemlerinin yürütülmesinde,
- 6- materyalin saklanması ve korunmasında,
- 7- yönetimle ilgili faaliyetlerde.

Gerçekleştirilecek olan kütüphane uygulamalarının doğru işlenmesi, doğru geliştirilmesi için önemli olan iki tür yazılım vardır. Bunlardan; birincisi sistem yazılımı, ikincisi ise uygulama yazılımıdır.

Sistem yazılımı; işletim sistemlerini, uygulama programlarını ve programlama dillerini içerir. Bir bilgisayarın işlemlerini, işlemleri derleyicilerin ve yorumlayıcıların denetlenmesini sağladığından bir insanın merkezi sinir sistemine benzetilebilir. Kullanıcılar ile bir bilgisayar donanımı arasında köprü görevini görmektedir (Arslantekin, 1998:231). Bibliyografik listelerin hazırlanması, materyallerin ödünç verilme-

si, iade alınması, süreli yayın denetimi, katalog kaydı girişi v.b. spesifik işlemlerin gerçekleşmesini ise uygulama yazılımı sağlamaktadır.

Kütüphanelerde bilgisayarlardan maksimum faydalanabilmek için öncelikle, kütüphanenin işlevlerini bütünlük ve tutarlılık içinde ele alarak, kullanıcı ile kütüphanenin çeşitli bilgi erişim sorunlarına çözüm getirilmeli, daha sonra ise bu çözümler bilgisayarın anlayabileceği komutlara dönüştürülmelidir (Tunçkanat, 1979:109-115). Geleneksel yollar ile gerçekleştirilen kütüphane faaliyetlerini hızlandırmak amacı ile otomasyona geçmeyi planlayan tüm kütüphanelerin yazılım seçimi aşamasında öncelikle sistem analizi çalışmaları yapılması şarttır. Çünkü; sistem analizi, kurumların kendilerini geliştirmelerinde ve problemlerin çözümlerini ortaya çıkarmalarında yardımcı olur (Tunçkanat, 1979:115).

Kütüphanenin yapısı, çalışma sisteminin durumu, mevcut kaynakları ile insan gücü, kullanıcı profili, bütçesi ve programın çalıştırılacağı bilgisayarlar dikkate alınarak kütüphanenin işleyişi ve hizmet akışı bozulmadan yeni teknolojilere entegre edilmesi gerekmektedir. Otomasyona geçmek isteyen kütüphaneler yazılım seçiminde genelde iki yol izlemektedirler. Tercih edilen birinci yol, yazılım şirketlerinden hazırlanmış paket kütüphane otomasyon yazılımlarının satın alınmasıdır. İkinci yol ise; kurumların kendi bünyelerindeki mevcut programcılara istekleri doğrultusunda özel bir otomasyon yazılımı hazırlatmaları şeklindedir.

Kütüphanede kullanılması düşünülen yazılım, ister kurum programcılarına hazırlattırılmış özel bir yazılım olsun, ister yurt içinden ya da yurt dışından sağlanmış olsun, yapılan yatırımdan zarar görmemek, zaman kaybını önlemek ve çağın gerektirdiği teknolojiyi kütüphanelerde sorunsuz yaşayabilmek için değişik kişilerce farklı şekillerde dile getirilen şu özelliklerin bir yazılımda olmasına dikkat edilmelidir:

- Kütüphane otomasyon yazılımında ki tüm modüller bütünlük yapıda olmalıdır. İçerdiği tüm kütüphane hizmetleri arasında entegrasyonu sağlamalı, yani hizmetler arası bilgi alış verişine imkan vermelidir (Özturan, 1993:105).
- Yazılımının tümü İnternet ve web teknolojileri ile entegre olarak istemci/ sunucu mimarisinde çalışabilmelidir.
- Yazılım gerçek zamanlı (real time) olarak çalışabilmelidir. Uygulama işlemleri sırasında dosyaların birinde yapılacak değişiklik ya da yenilik ile ilgili diğer dosyalara da anında yansmalıdır (Rowley, 1993:25).
- Yazılımda her kütüphanede değişebilecek durumlar için parametreler bulunmalıdır. Kütüphaneci sistemin bütün fonksiyonları kütüphanenin politikaları çerçevesinde, zaman içerisinde değişen kurallar doğrultusunda programcının müdahalesine gerek kalmadan istediği gibi ayarlayabilmelidir (Rowley, 1993:25).
- Kullanıcılar sistem yöneticileri tarafından her modül için farklı erişim seviyelerinde ve farklı haklarda yetkilendirilebilmelidir. Kullanıcılar yaptıkları ekleme, silme, güncelleme, bilgi girme ve bilgi görüntüleme gibi işlemleri yetkileri dahilinde yapabilmeliler (Özturan, 1993:106).
- Yazılım çoklu kullanıcı (multi user) özelliğine sahip olmalıdır. Birçok kişi sistemi aynı anda kullanabilmeli, aynı anda aynı sorgulamaları yapıp, aynı dosyalar üzerinde çalışabilmelidir.
- Sistem çoklu dil (multi language) desteğine sahip olmalıdır. Kullanıcıların tercihine bağlı olarak farklı dillerde arayüzlerde çalışma imkanı olmalıdır.
- Yazılım hem kullanıcılar hemde kütüphaneciler tarafından kolay kullanılmalıdır (kullanıcı dostu). Kullanışlı menülere sahip olabilmeli, yardım menüleri içermeli ve gerekli uyarı, hata mesajlarını vermelidir.

- Sistemin yedeklemeleri hem otomatik hem de manuel olarak yapılmalıdır. Otomatik olarak yedek almak tercih edildiği takdirde, yedekleme periyodu günlük, haftalık yada aylık olarak alternatifler sunmalıdır.
- Kütüphane yetkilileri tarafından belirlenebilen parametrelere göre sistemde, istatistiksel rapor ve listeleme işlemleri yapılabilmelidir.
- Sistem tarafından barkod ve sırt etiketleri, katalog kartları, hazırlanacak raporlar, mektuplar, demirbaş defterleri ve her türlü döküm üretilebilmelidir ve bu dökümlerin çıktıkları her türlü yazıcıdan alınabilmelidir.
- Sistem ödünç verme, stok kontrol gibi işlemlerde barkod kullanılmasına uygun olmalıdır.
- Sistemdeki sunucu bilgisayar ya da bilgisayarlarının güvenliklerinin tam olarak sağlanması için gerekli konfigürasyonların yapılmış olması şarttır.
- Yazılımın sağlandığı üretici firmanın güvenilirliği ve sürekli teknik desteği yazılım seçiminde dikkate alınması gereken bir başka noktadır. Özellikle zaman içerisinde yazılımın geliştirilmesi ile oluşturulacak yeni sürümlerin uygulanması aşamasında yapılması taahhüt edilen indirim ya da önceliklerin belirlenmesi sistemin devamlılığı için önemlidir.

Açık Kaynak Kodlu Kütüphane Otomasyonu: Koha

Koha ilk olarak 1999 yılında Yeni Zelanda'da Horowhenua kütüphanesi için geliştirilmeye başlanmış açık kodlu bir kütüphane yazılımıdır. Dünya çapında çeşitli boyutlarda 50'den fazla kütüphanede kullanılmaktadır.

Linux işletim sistemi üzerinde Mysql veri tabanını kullanarak ve Perl yazılım diliyle geliştirilmiş Apache web server üzerinde çalışmaktadır.

İkinci versiyondan itibaren Paris Mühendislik Fakültesi ve Nelsonville (Ohio) kütüphaneleri ve İngiltereden özel bir şirket de yazılımın geliştirilmesine destek vermektedir.

KOHA modüler bir yapıya sahiptir. Kataloglama, OPAC, ödünç verme, atın alma, raporlama gibi modüllere sahip olup, yeni modül eklemek mümkündür. Tüm ekranlar template mantığıyla hazırlanmış ve html tabanlıdır. Bu nedenle her türlü dizayn ve yerelleştirilmeye açıktır.

Tüm ekranların İngilizce ve Fransızca'ları hazır olup başka dillere çevirebilmek için Unix sistemlerde çalışan ve .po dosyaları üreten bir modüle sahiptir.

Paul Poulain (Marseille, France) 2001 yılında Koha'ya çok dil desteğini veren yeni özellikler eklemeye İngilizceden Fransızca, Çince Arapça gibi birçok dile tercüme edildi. 2002 yılında MARC ve Z39.50 Uluslararası katalog standartlarını ekledi. Bu çalışmaların sponsorluğunu Nelsonville Public Library destekledi.

2005 yılında ise Ohio firması LibLime, Zebra Yazılımla entegre olması ve hızlı bir şekilde arama yapması için yeni özellikler ekledi. Bu çalışma da Crawford County Federated Library System tarafından desteklenmiştir.

Özellikleri

Açık Kaynak Kodlu Kütüphane yazılımı Koha,

- Modern tam özellikli entegre olabilen (ILS),
- Ödüllü ve açık kaynak kodlu ücreti olmayan,
- Linux, Unix, Windows ve MacOS platformuna uygun,
- Web tabanlı OPAC sistemini kullanan,
- Web sitesi olarak tamamını entegre edilebilir,
- Z39.50 katalogları kopyalanabilen,
- Profesyonel kataloglar için MARC21 ve UNIMARC uyumlu,
- Digital kütüphane veya belge yönetimi olarak kullanılabilen,

- Benzer modüllerle kaynakları online ve offline yönetilebilen,
- Kendi barkodunu print edebilen,
- Tüm kullanıcılar basit ve rahat kullanılabilen gelişmiş arama rayüzüne sahip, bir kütüphane sistemidir.

Kataloglama Modülü

Bu modülün en büyük özelliği MARC kayıtlarını okuyup mysql veri tabanına aktarabilmesi ve yine html tabanlı bir editor aracılığıyla katalog bilgilerinden MARC kaydı oluşturabilmesidir. Tamamıyla kullanıcı tanımlı ekranlar sayesinde MARC21, UNIMARC veya DAN-MARC gibi herhangi bir MARC kaydına göre ekran tasarlayıp kullanmak hatta tamamıyla yerel bir MARC türü üretmek mümkündür.

Tüm veri giriş alanları basit seçeneklerle kataloglamacıya açılıp kapatılabilmekte, otorite alanı kullanmak zorunluluğu getirilebilmektedir (yazar veya konu otorite tabloları gibi).

MARC kaydı kullanmayan kütüphaneler bu modülü tamamıyla devre dışı bırakıp klasik veritabanı uygulaması olarak kullanabilmektedir.

Sadece Unix sistemlerde çalışan basit bir Z39.50 modülü vardır.

Birçok yazılımda olmayan MARC kayıt depolama (rezervuar) sistemi vardır.

Satın Alma Modülü

Bu modülde bütçeli veya bütçesiz seçenekleri ile çalışıp sipariştten yayının kütüphaneye girişine dek kütüphaneciye hem süreci izleme hem de bütçe kontrolü yapma olanağı sağlıyor. Kullanıcı tanımlı çeşitli döviz kurlarıyla ve yine kullanıcı tanımlı değişik KDV oranlarıyla çalışabilmektedir.

Sürelili Yayın Modülü

Satın alma modülüyle birlikte çalışarak süreli yayınların izlenmesi ve kütüphaneye ulaşan süreli yayının kullanıcılara duyurulması işlevini görmektedir.

Kullanıcı Tanımlama – Yetki Modülü

Sınırsız değişik kullanıcı türü sınırsız şube kütüphanesi tanımlanabilen bu modülle ödünç verme sürelerinden cezalara kadar tüm yetki ve sınırlamalar hem kullanıcı hem kütüphane hem de eser türü temelinde yapılabilir.

Raporlama Modülü

Çeşitli istatistik verilerin gerek ekrana gerekse excel dosyasına dökümleyen bu modül, kullanıcıların ödünç alma istatistikleri, en çok okunan kitaplar gibi çeşitli veriler sunuyor.

Kullanıcı Modülü Opac

İnternet üzerinde çalışan bu modül html ekranları ve css dosyaları sayesinde kütüphanenin istediği bir tasarımla kullanıcıya sunulabiliyor. Modüler yetki programı sayesinde ekranlar kullanıcılara açık veya şifre zorunlu olarak gösteriliyor.

Sonuç

Ülkemizde kütüphaneler gerek örgütlenmeleri, gerekse hizmet alanları ve teknolojik alt yapıları bakımından farklılıklar göstermektedir. Bu anlamda türü ne olursa olsun, tüm kütüphaneler değişen kullanıcı istekleri doğrultusunda teknolojik gelişmeleri takip ederek, bilgiyi elde etme, saklama gibi ihtiyaçları noktasında hizmetlerine yansıtma çabası içerisindeyler. Bu bağlamda Türkiye’de mevcut özel ve devlet üniversitelerinin kullandıkları BLISS, MİLAS, İSKENDERİYE, KYBELE, YORDAM ve çalışma konumuz olan KOHA kütüphane otomasyonunun benzer ve farklı özellikleri olmasına rağmen, pahalı birçok kütüphane yazılımının yaptığı, herşeyi açık kodlu bir ürünle elde ediyoruz. Bununla birlikte Türkçeleştirdiğimiz, gerek açık kaynak kodlu olması, gerekse kullanım anlamında oldukça esnek yapıya sahip olup geliştirilebilir yapıdadır.

Referanslar

[1] Aslan, Selma. 1990. “Bilgi toplumu ve kütüphaneler”, *Bildiriler: Türk Kütüphaneciler*

Derneği 40. Yıl Kütüphanecilik Kurultayı (30 Kasım- 1 Aralık 1989- Ankara), Haz. Doğan Atılğan, Fahrettin Özdemirci, Türk Kütüphaneciler Derneği, s.12.

[2] Arslantekin, Sacit. 1998. "Kütüphanelerde bilgisayar kullanımı: Veri tabanlarına bilgi depolama ve erişimde dikkat edilecek temel noktalar= Usage computer in libraries: Basic points to concern in information storage and Access for database", *Türk Kütüphaneciler Derneği*, 12 (4): 313- 322.

[3] Binark, İsmet. 1979. "Bilgi işlem, bilgi işlem sistemleri, tarihçe, bilgisayarlar ve ülkemizde ki durum", *Türk Kütüphaneciler Derneği*, 18 (4): 166- 170.

[4] Çelik, Ahmet ve Uçak, Nazan. 1993. "Üniversite kütüphaneleri üzerine", *Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi* 10 (2): 115- 121.

[5] KOHA Library Information System <http://www.koha.org/> Erişim Tarihi: 6/12/2008

[6] Z39.50 Maintenance Agency – Library of Congress, <http://www.loc.gov/z3950/agency> Erişim Tarihi: 6/12/2008

[7] Keseroğlu, Hasan S. 2004. *Kütüphane-bilgi belge merkezi kurma kütüphane programı yazma kılavuzu*. İstanbul: Nesil Yayınevi.

[8] Kocabaş, Şakir. 1998. "Bilgi toplumu mu bilen bir ulus mu olmalı?", *Yeni Türkiye (21. Yüzyıl Özel Sayısı)*, 20 (2): 1324- 1333.

[9] Özturan, Meltem. 1993. "Kütüphane otomasyonu için yazılım seçimi", *Türk Kütüphaneciliği*, 7 (2): 101- 106.

[10] Rowley, J. E. 1993. *Abstracting and indexing*. London: Clive Bingley.

[11] Tunçkanat, Hansın. 1979. *Hacettepe Üniversitesi kütüphaneleri bilgisayara yönelik süreli yayınlar sistemi*. (Yayımlanmamış Y.L. Tezi) Ankara, Hacettepe Üniversitesi.

[12] *Türkiye'de Kütüphanecilik Alanında Bilgisayar Uygulamaları I. Sempozyumu, 7-9 Mayıs 1984. Sonuç raporu*. 1984. İstanbul: İ. Ü. Edebiyat Fakültesi Kütüphanecilik Bölümü.